

KOMMENDANTBLADET

Information till Sällskapet Castellaternas medlemmar
September 2011

Kapitelmästaren har ordet

Castellaner!

Vi har lämnat sommaren bakom oss, hösten står för dörren och Castellaternas olika verksamheter är beredda att börja. Ordenskapitlet har haft sitt första möte och riktlinjerna för hösten är i stort sett fastställda.

Som tidigare så står två historiska caféer på dagordningen. Det första blir den 27 september när Hans Rosenlund från Alltidhult i Olofström berättar om laga skifte. Ambitionen att hitta fängslande föredragshållare är ett ständigt pågående arbete inom ordenskapitlet.

En av våra egna inspirerande berättare är Gösta Blomqvist, som ansvarat för sommarvisningarna på Boön. Om detta kunde vi läsa i en artikel i Karlshamns Allehanda under sommaren. Gösta och tidigare också Georg Abrahamsson, har lagt ner ett stort arbete på att bevara ett av de gamla kulsprutevärnen på Boön. Ett arbete som rönt uppmärksamhet långt utanför Karlshamn.

En annan som har en betydande del i att våra guidningar fungerat så bra är Birgitta Cleynert. I sin roll som kvartermästare tar hon emot beställningar på visningar och fördelar dem sedan på oss guider. Finns ingen guide att tillgå får Birgitta sköta jobbet själv.

Förutom ovan nämnda vill jag framföra ett varmt tack till alla som ställt upp och bidragit till Kastellet's bevarande och för att ni på olika sätt spridit kunskap om Kastellet's historia.

Jag önskar er alla en skön höst.

Göran Lindgren

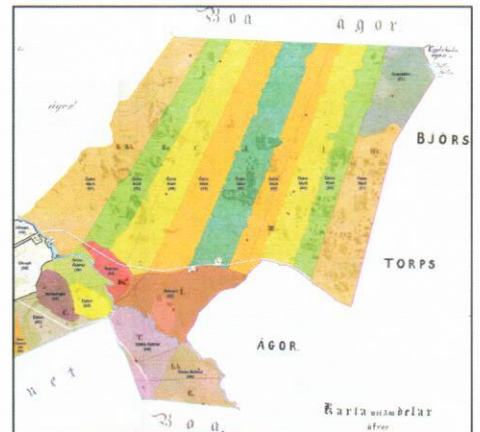
Historiskt café

Hans Rosenlund berättar om ett besvärligt skifte

Höstens första Historiska café kommer att behandla ett ämne vi inte tagit upp tidigare, nämligen jordbruksreformer. Från historieundervisningen i skolan minns de flesta av oss ord som storskifte, laga skifte och enskifte. Vad vi inte alltid känner till är hur skiftena kom att påverka människorna på landsbygden när gårdar och hela byar försvann.

En som vet mer hur bönderna och deras byar förändrades genom det laga skiftet är släktforskaren Hans Rosenlund från Alltidhult i Olofström. Genom att studera vad den komplicerade process laga skiftet innebar för Gränum i Jämshögs socken, kan han konstatera att reformen tog en hel generation att genomföra. Vem fick bo kvar på gamla gården och vem måste flytta? Och vart tog egentligen Hökagården vägen?

Hans Rosenlund är en god berättare som har förmågan att fånga sin publik. Med hjälp av kyrkböcker, kartor och andra dokument låter han oss följa några personer och deras gårdar genom ett helt sekel för att förstå hur livet kunde gestalta sig under denna omvälvande tid i svensk landsbygdshistoria. Vi kommer också få några tips om var och hur man kan hitta källor om byaforskning.

Torsdagen den 27 september kl. 18.30 i
Karlshamns Museums Kungasal

Stor uppslutning på sommarens visningar

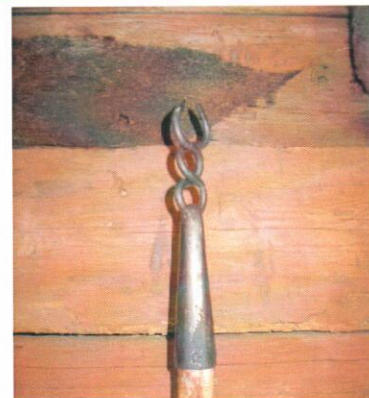
Sommarvisningarna av både Kastellet och Boön är fortfarande uppskattat bland turister och ortsbor. Under den gångna sommaren har tjugoen guidningar genomförts, sju på Kastellet och fyra på Boön. Totalt har 497 personer fått öarnas historia berättade för sig.

Många av visningarna hålls för företag och föreningar som ordnar utflykter och våraktiviteter för sina anställda och medlemmar. En ny grupp turister, som börjat besöka Karlshamn de senaste åren, är från Polen. Det är färjerederiet StenaLine som arrangerar resor till Blekinge. Resenärerna anländer till Karlskrona för att sedan via buss färdas runt till länets olika städer. För oss som guider är det speciellt roligt att under fredliga former möta människor från ett land där händelser haft en avgörande roll i den svenska historien.

Plunderskruv kompletterar laddtygen

Samlingen av laddtyg i Historiska rummet på Kastellet har fått ett nytillskott under sommaren. Det är Inge Rolander, som med hjälp av smeden i Mjällby, tillverkat en plunderskruv. En plunderskruv användes till att dra ut förladdningen ur kanonernas eldrör om skottet inte gått av. Plunderskruv, som tillverkas efter en förlaga från 1700-talet, har måttet avpassat till en 12-punds kanon.

Laddtyg är det samlade namnet på de olika redskap som användes för att ladda och avfyra en kanon. Sedan tidigare finns en ansättare dvs. en laddstake och en viska i Historiska rummets samlingar. Ett varmt tak till Inge för hans fina bidrag. Nu återstår bara en laddskyffel och en luntstake för att göra samlingen komplett.

Stor uppslutning på årets Kastellets Dag

Trots regnskurar på morgonen var det många Castellaner som tillsammans med familj och vänner mött upp till årets upplaga av Kastellets dag. I år firades dagen lite extra med lunchbjudning för alla närvarande. Anledningen till det var att Sällskapet i år fyller 45 år.

Till glädje för alla 65 lunchgästerna hade vår trossmästare Jan-Erik Sörmlind dukat borden utanför kruthuset. Den historiska inramningen skapade ett magnifikt lunchrum och de gamla kyrkbänkarna i kruthuset, som tillverkats vid Svante Svenssons snickeriverkstad 1905, kom väl till pass. Alla lät sig väl smaka av en sommarsallad och en välsmakande födelsedagstårta till kaffet.

Efter lunchen sammanstrålade vårt eget Kastellets dag med den på samma dag pågående Syrenfesten. Blekinge Bataljons Musikkår spelade samlingsmusik varpå konung Karl X Gustaf och Erik Dahlberg tillsammans med sina till tänderna beväpnade soldater intog Kastellet. Efter kungen och Dahlbergs framtidsplaner för Karlshamn, var det dags att dubba två nya medlemmar till Sällskapet.

Kung Karl X Gustaf (Bengt Norman) hälsar Sven-Erik Arpåker och Bo Rydström välkomna som nya medlemmar i Sällskapet Castellaterna.